

Školní vzdělávací program pro školní družinu

HRAJEME SI SPOLU

Odborná škola, Základní škola a Mateřská škola, Plzeň, Macháčkova 45

Obsah:

- 1. Charakteristika zařízení**
- 2. Konkrétní cíle ŠD**
- 3. Délka a časový plán vzdělávání**
- 4. Formy zájmového vzdělávání**
- 5. Obsah vzdělávání:**
 - Vzdělávací oblast – Člověk a jeho svět:
 - Místo, kde žijeme
 - Lidé kolem nás
 - Lidé a čas
 - Rozmanitost přírody
 - Člověk a jeho zdraví
- 6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
- 7. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončení docházky**
- 8. Materiální podmínky**
- 9. Personální složení**
- 10. Ekonomické podmínky**
- 11. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví**

1. Charakteristika zařízení

Odborná škola, Základní škola a Mateřská škola, Plzeň, Macháčkova 45 vzdělává děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, a to s kombinovaným postižením tělesným a mentálním, případně dalším postižením smyslovým nebo s poruchami autistického spektra. Škola nabízí dětem a žákům předškolní vzdělávání – v mateřské škole a v přípravném stupni ZŠ speciální, základní vzdělávání v základní škole nebo v základní škole speciální a střední vzdělávání v Praktické škole dvouleté nebo v učebním oboru Zahradnická výroba. Součástí školy je i školní družina, školní výdejna a poradenské zařízení – SPC.

Školní družina je provozována na pracovišti v Plzni v Macháčkově ulici 43, 45 a 47. Je určena dětem přípravného stupně a žákům 1. a 2. třídy základní školy, při dostatečné kapacitě žákům z vyšších ročníků.

Do školní družiny jsou přijímáni děti a žáci, kteří navštěvují přípravný stupeň základní školy speciální a žáci základní školy praktické a základní školy speciální.

2. Konkrétní cíle ŠD

- Kompenzovat u dětí jednostranné zatížení z vyučování
- Nabídnout dětem takové zájmové činnosti, které volně naváží na poznatky získané ve škole
- Zábavnou formou získávat potřebné vědomosti a dovednosti, rozšiřovat a fixovat učivo pomocí her, soutěží a vycházek
- Rozvíjet v dětech schopnost spolupráce, otevřené komunikace, tolerance, ohleduplnosti vůči svým kamarádům
- Rozvíjet a upevňovat u dětí zásady slušného chování nejen k dospělým osobám, ale také ke svým vrstevníkům
- Pěstovat v dětech chuť ke sportování a rozvíjet u dětí základní pohybové dovednosti
- Vést děti aktivně k ochraně přírody ve svém okolí, k získávání informací o přírodě nejen ve svém okolí
- Rozvíjet tvořivé myšlení a fantazii
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací
- Vypěstovat základní hygienické návyky
- Vést žáka aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a přírodě
- Vhodně využívat dostupnou literaturu, internet a didaktické pomůcky
- Úzce spolupracovat s vyučujícími a rodiči dětí

Vychovatelky a pedagogičtí asistenti mají vždy na zřeteli, že proces výchovy a vzdělávání je pro dítě přirozenou činností, která staví na vnitřní motivaci dítěte. Dítě je sice pedagogem promyšleně vedeno, ale nepocítuje toto vedení jako vnější tlak, cítí se samostatné a svobodné.

3. Délka a časový plán

ŠVP školní družiny je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu a některé činnosti se cyklicky opakují. Jeden vzdělávací cyklus je dán školním rokem (září – červen). Pro jednotlivé náměty se počítá s průběžným působením vychovatelky, s činnostmi vyplývajícími z týdenní skladby zaměstnání i s příležitostnými akcemi. Vychovatelky si vybírají jednotlivá témata dle vhodnosti pro své oddělení. Témata se prolínají vždy všemi složkami výchovy.

Provoz školní družiny:

Ranní provoz: **od 7:00 do 7:50.**

V 7:50 je dítě nebo žák předán příslušné vyučující, která si ho převezme a začíná vyučování.

Odpolední provoz: **od 11:50 do 16:00.**

Po skončení školního vyučování předá vyučující žáky vychovatelce školní družiny. Ta s dětmi odchází na oběd do školní výdejny, která se nachází v 1. patře budovy č. 45 a č. 43 v Macháčkově ulici. Oběd vydává p. kuchařka, při obědě konají dozor p. vychovatelky a asistentky pedagoga dle svého osobního rozvrhu.

11:50 – 14:00

- přebírání žáků od vyučujících
- oběd
- odpočinkové, rekreační činnosti

14:00 – 16:00

- zájmová činnost:
 - přírodovědná
 - esteticko-výchovná, literární, výtvarná, dramatická, hudebně-pohybová
 - společenskovední
 - pracovní-technická
 - tělovýchovná
- příprava na vyučování

- individuální činnosti

4. Formy zájmového vzdělávání

Školní družina organizuje pravidelnou činnost, pořádá příležitostné akce, nabízí spontánní aktivity. ŠD umožňuje odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování.

- Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost
- Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a rekreační činnost
- Využití otevřené nabídky spontánních činností
- Odpočinkové činnosti

5. Obsah vzdělávání

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Domov:

- Můj domov – rodina, prostředí domova, rodina jako základní pilíř pro rozvoj dítěte

Zájmové činnosti

- společenskovední – rozhovory ...
- výtvarné, pracovní – koláže, kresba pokojíčku, členů rodiny ...

Škola:

- Seznámení se školou – určeno hlavně pro žáky 1. ročníku – význam školy, prostory školy, bezpečná cesta do školy...
- Seznámení s vnitřním řádem ŠD, denním programem ŠD

Zájmové činnosti

- společenskovední – rozhovory, doprava, internet, bezpečnost a řád ŠD, orientace po budově školy
- výtvarná – kresba školy ...

Město:

- Seznámení s městem (instituce, doprava, památky ...)
- Důležitá místa – pošta, zdravotní středisko, knihovna...
- Orientace v místě bydliště
- Místní krajina

Zájmové činnosti

- Výtvarné, pracovní – koláž z fotografií města, kresba plzeňských historických budov...
- společenskovední - www.plzen.cz, kultura, vycházky po okolí...
- přírodovědná – vycházky do okolní přírody

Naše vlast:

- Domov – město, kraj, stát, významná města v okolí bydliště, hlavní město, orientace v mapě ...
- Okolní krajina
- Dějiny, významné památky našeho regionu, pověsti, báje
- Tradice, kultura – zvyky našeho města a kraje

Zájmové činnosti

- společenskovední – povídání o historii naší vlasti, kraje, města – vyhledávání zajímavostí na internetu
- literární – četba Starých pověstí českých, regionální pověstí ...
- výtvarná
- přírodovědná

Svět:

- Postupné seznámení s jednotlivými kontinenty – kultura, tradice, zvyky, příroda, zajímavosti

LIDÉ KOLEM NÁS

Soužití lidí:

- vytváření pozitivního klimatu v ŠD – vztah ke spolužákům, umění naslouchat, vycházet spolu, ohleduplnost, přátelství, pomoc druhým ...
- osvojování a dodržování základů slušného chování – pozdrav, stolování ...
- úcta ke starším, rodičům, vrstevníkům, sobě samým, chování v dopravních prostředcích, v cizím prostředí, úcta ke každému povolání (seznamování s různými druhy povolání a jejich význam pro společnost) ...

Kultura a tradice u nás a v jiných zemích:

- zvyky, tradice, způsoby chování v dané společnosti
- srovnání s naší společností

Právo a spravedlnost:

- základní lidská práva, práva dítěte, ale také jeho povinnosti
- vnitřní řád ŠD, školní řád

Zájmové činnosti

- společenskovední – využití internetu, encyklopedií, sledování dění u nás i ve světě (tisk, TV)
- výtvarná – výstavky a malování obrázků
- pracovní – výroba drobných dárečků pro své blízké ...
- modelové situace, spontánní rozhovory, společenské, stolní, námětové, sociální hry...

LIDÉ A ČAS

Dodržování denního režimu:

- seznámení s režimem ŠD, vytváření si „pravidelných“ návyků jednotlivých činností v ŠD

Orientace v čase:

- minulost, přítomnost, budoucnost – zařazení různých zážitků do časové osy, uvědomování si času, přiřazení denní činnosti k času (vstávání, snídane, vyučování, ŠD, večere ...)

Pozorování ročních období:

- rozčlenění roku na roční období, čtvrtletí, měsíce, dny ...

Zařazení „důležitých mezníků“ v roce:

- vysvědčení, prázdniny, svátky, narozeniny ...

Zvyky a tradice, báje, mýty, pověsti:

- význam a zařazení lidových tradic: Masopust, Vánoce, Velikonoce, lidové pranostiky ...

Zájmové činnosti

- společenskovední – práce s internetem, encyklopediemi, besídka, Vánoce, Masopust, Velikonoce, Den matek, pálení čarodějnic...
- pracovní, výtvarná – výroba přáníček, pozvánek, dárečků, masek ...
- hudebně-pohybová – karneval, Den matek, zpívání koled
- literární – čtení a vyprávění mýtů, bájí, pověstí, regionálních pověstí

Využití výukových programů na PC – určování času ... Kolektivní, společenské hry, vycházky po okolí ...

ROZMANITOST PŘÍRODY

Prohlubování znalostí o přírodě:

- vycházky do přírody, pozorování změn během jednotlivých ročních období, krmení zvěře v zimních měsících

- flora a fauna našeho okolí

Hry v přírodě:

- využití přírodních materiálů i v jiných činnostech (pracovní, výtvarná), přírodovědné kvízy, poznávací hry

Vesmír a Země:

- sluneční soustava, den a noc, roční období

Příroda u nás a ve světě:

- rozdíl přírody na jednotlivých kontinentech – podnebná pásma (živočiškové a rostliny v pralese, na poušti, na Severním, Jižním pólu ...)

Ochrana přírody:

- v lese jako na návštěvě – ochrana živočichů a rostlin, ohleduplné chování k přírodě
- třídění odpadů, sběr drobných odpadků v okolí školy ...

Přírodní katastrofy:

- živelní pohromy, ekologické katastrofy

Zájemové činnosti

- přírodovědné – vycházky do přírody, pozorování přírody, sběr kaštanů, žaludů, poznávací hry, kvízy, péče o pokojové rostliny
- pracovní – výrobky a stavby z různých přírodních materiálů
- společenskovední – využití encyklopedií, výukových programů, internetu
- výtvarná – kresby s přírodními motivy – zvěř, rostliny, zážitky z vycházek do přírody, kreslení na kamínky, kreslení v přírodě
- sportovní – zdolávání přírodních překážek, pohybové hry v přírodě, turistika
- literární – čtení knih s přírodní tematikou

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Základní hygienické návyky:

- sebeobsluha, pořádek, stolování ...

Odpočinek a relaxace:

- odpočinkové a relaxační činnosti po vyučování, v průběhu pobytu v ŠD, ranní odpočinkové činnosti po příchodu do ŠD

Základy zdravé životosprávy:

- zdravá životospráva a pohyb jako základ zdravého životního stylu, prevence obezity a civilizačních chorob
- potravinová pyramida, škodlivost špatných stravovacích návyků

Sportovní činnosti, tělovýchovné chvíle, pohybové hry:

- sportovní hry, sportování na víceúčelových hřištích, pohybové hry v přírodě, turistika, drobné pohybové hry v místnosti, relaxační činnosti, vycházky

První pomoc:

- prevence úrazů, důležitá telefonní čísla
- základy první pomoci, modelové situace, ošetření drobných poranění

Ochrana zdraví:

- sociálně patologické jevy – kouření, alkohol, drogy
- otužování, oblékání podle ročních období ...

Zájmové činnosti

- sportovně – pohybové hry v přírodě, sportovní hry na hřištích i v přírodě, drobné pohybové hry v místnosti
- společenskovední – využití knih, internetu, rozhovory
- přírodovědná – vycházky do přírody, sporty v přírodě, turistika
- výtvarná, pracovní – tvorba vlastní potravinové pyramidy, koláž

Tematické činnosti:

Příroda v našem okolí – flora a fauna kolem nás

Vánoce u nás a ve světě – tradice, zvyky u nás a ve světě

Masopustní reje – výroba karnevalové masky

Velikonoce – tradice, zvyky u nás a ve světě

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Škola slouží dětem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, a tedy i zájmové vzdělávání nabízí prostor pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Je k nim přistupováno individuálně, podle potřeb žáka nebo dítěte. Je využíváno spolupráce nejen s rodiči, ale se školskými poradenskými zařízeními, především speciálně pedagogickým centrem. Školní družina má možnost zapůjčení speciálních didaktických pomůcek. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

7. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

ŠD je určena pro děti přípravného stupně ZŠS a žáky 1. stupně ZŠ a ZŠS. Přednostně se přijímají děti přípravného stupně ZŠS a žáci nižších ročníků ZŠ a ZŠS. Ojedinele a v případě volné kapacity mohou být přijímáni i žáci 2. stupně.

Do školní družiny dochází žák, který je řádně přihlášen zákonným zástupcem žáka vyplněním přihlášky do ŠD a následně přijat rozhodnutím ředitelky školy k docházce do školní družiny. V přihlášce jasně stanoví zástupce žáka dobu odchodu dítěte ze zařízení a osobu nebo osoby, které dítě vyzvedávají, či zda odchází samo.

Případné odhlášení z docházky do školní družiny učiní zákonný zástupce taktéž písemnou formou s uvedením data ukončení docházky.

8. Materiální podmínky

Škola slouží dětem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, takže je bezbariérová, vybavena potřebnými kompenzačními pomůckami, speciálním nábytkem a jsou zde dodržována požadovaná hygienická pravidla daná příslušnými právními normami.

Oddělení školní družiny využívají prostory v budově školy v Macháčkově ulici 43, 45 a 47, v prostorách, kde v dopoledních hodinách probíhá výuka. Herny jsou určeny pro hry, hudební poslech a projekce (video, DVD přehrávače). Ve třídách probíhají rukodělné a pracovní činnosti, k dispozici jsou i počítače. Je zde také místnost pro relaxaci a pohybové činnosti, izolovaný relaxační koutek, který má

respektovat potřeby dětí být o samotě. Všechny prostory jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, časopisy, knihami a sportovním náčiním. Pomůcky jsou každoročně průběžně doplňovány a obměňovány. K dispozici je i sociální zařízení. K rekreačním a sportovním činnostem lze využívat venkovní areál, jehož součástí je školní zahrada a atrium školy. Pro lepší informovanost jsou zavedeny webové stránky (www.skolymach.cz), které informují o posláni školy a obsahují i školní fotodokumentaci.

9. Personální podmínky

Pěči ve školní družině zajišťují tyto pedagogické profese: vychovatel a asistent pedagoga. V každém oddělení školní družiny jsou nejméně dva pedagogičtí pracovníci, pracují podle svých osobních rozvrhů. Počet pracovníků na třídu je určen mírou podpůrných opatření a počtem žáků ve třídě. Důležitou podmínkou pro práci pedagogického pracovníka na naší škole jsou některé osobnostní a charakterové vlastnosti: trpělivost, empatie, soustavnost, schopnost invence, takt, smysl pro humor. Pedagogičtí pracovníci jsou povinni se průběžně vzdělávat, což se děje pomocí různých kurzů a seminářů, které nejčastěji zastřešuje IPPP nebo Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola Plzeň. Vzdělání si také doplňují samostudiem odborné literatury a časopisů. Kvalifikovanost pedagogického sboru se mění, má prokazatelně vzrůstající tendenci, management školy pracuje dle možností s plánem vzdělávání pedagogických pracovníků a motivuje své zaměstnance k získání potřebného vzdělávání.

10. Ekonomické podmínky

Rada Plzeňského kraje stanovila s účinností od 1. 9. 2024 v souladu s ust. § 123 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“) v případě škol a školských zařízení zřízených Plzeňským krajem, měsíční úplatu za zájmové vzdělávání ve školních družinách a ve školních klubech ve výši 150 Kč.

11. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu. Žáci přihlášení do ŠD jsou poučeni o BOZP a je o tom pořízen záznam v dokumentaci.

Zpracovala: Mgr. Alena Tomanová

Projednáno na pedagogické radě dne: 29.8.2018
Schváleno školskou radou dne: 29.8.2018

Úpravy zpracovala: Jana Mundilová

Projednáno na pedagogické radě dne: 29.8.2024
Schváleno školskou radou dne: 29.8.2024